

ЗА САМОСТІЙНУ СОВОРНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ!

ВОЛЯ НАРОДАМ!

ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

Видання для молоді

Рік I. Видає Красвий Осередок Пропаганди ОУН Ч. 1.

Архів ОУН в УІС-Лондон

В. Ярославич

Бібліотека: 40

„Нам шлях в майбутнє вкажуть Крути...”

1918 рік — другий рік революційної боротьби українського народу за право жити і творити самостійно, за власну незалежну державу. Жорстокий струс революції розпалив у душі народу ніколи не згасаючу іскру національної свідомості і любови батьківщини і гаряче бажання стати самим паном і володарем своєї землі і власної долі. Та згубні наслідки кількасотрічної неволі не далися затерти відразу. Найбільш згубним наслідком ворожого панування і порядкування в Україні була неспідготованість народу до правильного вирішування пекучих питань визвольної боротьби, незручність у керуванні державою і її життям. Не все запал, хотіння і любов можуть заступити досвід. А нашим батькам у цю вирішальну хвилину якраз цього досвіду не доставало.

Найбільшим нещастям молоді Української Держави було те, що ще в січні 1918 р., майже рік після скинення російсько-царського ярма, вона не мала власного зорганізованого війська, яке обороняло б святу справу перед ніколи не дрімачими ворогами. Правда, були і тоді люди, що на кожному кроці відвигали konieczність творення української армії. Серед них на першому місці стояв творець українського націоналізму, Микола Міхновський, тоді один з небагатьох що

правильно розуміли будування і закріплювання власної держави. Народні маси теж творили самочинно по селах самобутні військові відділи знань під назвою „Вільного Козацтва“. У Києві відбулися літом 1917 р. I і II Військові З'їзди. На них виступали делегати з цілого краю і від українських частин царської армії, яка розпалася. Всі вони домагалися конечно творити якнайскорше українську армію. Усі ці спроби свідчать — мимо всього — про вроджений державницький хист українського народу.

То мимо цих голосів здорового розуму і вірної національної совісті, в першому році державно-творчої праці до створення української армії не дійшло. Не цілий рік — це був замалий протяг часу, щоб поставити на ноги цілість державного життя, коли перед революцією масових приготувань в цьому напрямі не робилось. А тим часом відвічний ворог України і її народу знав дуже добре цю слабу сторінку ново-відродженої держави і спішився. З одного боку червона Москва кидає облудні, брехливі кличі, будьто вона визнає за Україною право на „самовизначення“ і що „російський пролетар“ — це брат українського робітника і їхні цілі — спільні. З другого боку та сама Москва збирає досить великі військові загони і кидає їх в Україну з наказом здобути Київ і знищити уряд Української Народньої Республіки.

І саме під кінець січня 1918 р. війська нових наслідників царів, війська червоної — не менш імперіялістичної від білої — Москви, під командуванням Муравйова, розпочали свій перший загарбницький наступ на Україну, на її столицю — Київ. Неждана і сподівана вістка про наближення большевицьких орд відбилася тривожно об мури Центральної Ради і облетіла громом усю Україну. Україна, її неукріплена, нерозбудована державність опинилась у найбільшій небезпеці. А сили, що гідно протиставилися би силі наїзника, в Україні не було. Київ, серце молоді української держави, стояв перед червоними полчищами Муравйова отвором.

Дуже часто в такому безвихідному положенні, коли вже здається, що все і цілковито пропало, народ дає про себе свідоцтво, народ виказує, що доріс до самостійного, незалежного життя, чи розуміє свої завдання, хоч перед хвилиною міг він блудити в темряві і грубо помилятися. У таких вирішальних хвилинах приходить до голосу ніколи невміруща душа — геній народу, заговорить дух славних, великих предків, відізветься голос крові і дасть наказ національне сумління.

Щоб обороняти честь нації, щоб показати перед світом, що Україна все і всюди була, є і буде проти московського імперіялізму—все одно, білого чи червоного — з Києва в напрямі на Конотоп вирушає гурт молодих юнаків. Національна гордість, безмежна любов до своєї батьківщини, сором перед великими тіннями славного минулого наказують їм загородити шлях найздітнішому за всяку ціну.

Триста гарячих юнаків, найкращий цвіт України, доїждять до станції Крути і там займають становища, бо ворог вже близько. Було це 28 січня 1918 р. А на 30 січня ранком дикі матроси Муравйова, перші носії червоно-московського імперіялізму пішли в наступ, густими лавами, налягаючи на великий недосвідчений загін української молоді, що окопався обабіч залізничного насипу. Юні оборонці Києва, борці за честь своєї нації, за несплямлену славу своїх предків, бились до останнього набоя. А коли куль не стало, пішли в рукопашний бій. Боролись не на життя, а на смерть. В їхніх жилах грала гаряча кров славних предків, які колись під командою гетьмана Виговського недалеко від того місця, під Конотопом, розбили були вщент царські полки. Та проти десятикратної переваги не встоїться з порожнім крісом ніякий запал ні героїство. Розлога рівнина біля станції Крути встелилась буйними головами молодечих героїв. Кільканадцять важко ранених, що не мали чим покінчити з собою, попали живими в руки озвірілих матросів Муравйова. Під великим стаційним будинком їх поставили, щоб розстріляти. Один з юнаків, добуваючи зі себе рештки завмираючих сил, заспіває гимн своєї нації. Так прощається герой з улюбленою понад усе батьківщиною і в імені цілого народу кидає ворогам визов на смертний бій. Душа юнака чула, що його смерть буде помщена.

Здобуття основних життєвих наук і правд все коштує дуже дорого. Діло Крутянців стало наукою для всіх майбутніх поколінь нашого народу. Молодечий героїзм тих, що полягли на крутянських полях, станув кривавою величною картиною перестороги перед очима всіх сучасних і майбутніх, всіх тих, що беруть рішати долю свого народу, своєї держави. Для сучасних стався він пекучим дошкульним викидом совісті і ті взялися зразом творити українське військо, яке в наступних 1919-23 рр. доказало світові, чого хоче український народ, і укріпило в народі віру в неминучу перемогу своєї правди. Для других, що прийшли на зміну у важкі роки почвірної займанщини, чин Крутянців став основною прав-

дою, частиною великої науки боротьби. Він навчав: одною з перших заporук успішности всякої визвольної боротьби кожного народу є військова організація, збройні сили, боєво - готова армія.

І тому, коли сусіди — займанці знов пошматували живе тіло України штучними кордонами, ми святкували урочисто згадку крутянських героїв, щоб пригадати собі їх науку, щоб мати вічно її живу перед очима. Ні на мент не забували її і ті, що в рядах підпільних організацій продовжували в нових вже обставинах діло, освячене кров'ю крутянських героїв. Українська Військова Організація, а потім Організація Українських Націоналістів, продовж 20-ти років своєї підготовчої праці прикладали велику вагу до справи збройних сил, як одного з дуже важних чинників при здобуванні і закріпленні волі і держави.

А коли прийшов 1939 р., а потім 1941 р. і з ними нова велика нагода стати до одвертої боротьби з імперіялістами — загарбниками, ОУН поставила відразу на денному порядку питання українських збройних сил. Ввесь український народ, навчений досвідом Крут, чуючи на собі відповідальність за дорогоцінну молодецьку кров, пролиту під Крутами, поставився до закликів свого революційного проводу з повним довірям і безприкладною готовістю. Так у 1942 р. почала організуватися Українська Повстанча Армія, яка сьогодні виросла в могутню непереможну силу, що на кожному кроці мстить на большевицьких наїздниках за кров, пролиту під Крутами. Безцінна, безприкладна жертва, принесена молодечими серцями для батьківщини, вросла в наші душі, перетворилась у голосне національне сумління. Воно в кожній хвилині настирливо нашіптує нам пересторогу, здобуту гірким досвідом наших недавніх визвольних змагань. Одним, що керують визвольною боротьбою народу, воно наказує працювати невтомно над тим, щоб народ все на кожному етапі своєї визвольної боротьби міг як один чоловік стати в лави збройних сил. Другим, широким масам народу, воно з переможньою силою нашіптує ждати нетерпеливо остаточної розправи з ворогами. Що цей голос з-під Крут лунає з незгасаючою силою і до сьогодні по всій Україні та, що українська нація належно його розуміє, це доказують безспірно боєві заходи УПА. Щоб він не замовк у майбутньому — це залежить від нас молодих. Ми, що незабаром переберемо в свої руки святе і величне діло визвольної боротьби, вже від сьогодні, як у молитві,

споминати будемо крутянський чин і при кожній нагоді пригадуватимемо собі, що не сміємо посоромити, зневажити могили крутянських героїв,

Вони з Аскольдової могили з-над Дніпра, яку ворог-хам зганьбив своїм плюгавим чоботом, кличуть до вас, молодих, по всій Україні: „Будьте готові! Щоб січень 1918 р. не повторився вдруге. Щоб ми не мусіли вставати з наших могил і йти вдруге захищати волю і славу України від північних орд. Будьте готові! Чуйтеся в кожній хвилині свого життя воїнами великої визвольної армії українського народу, готовими в кожній час іти в бій за волю України“.

Сьогодні стоїмо на порозі остаточного визволення України. Події в Україні, в большевицькій тюрмі народів і в світі розвиваються на згубу большевицько-імперіялістичної кліки поневолювачів. Поневолені народи пригтовлюються, організуються і згуртовуються на остаточний змаг з загарбником. Незалежно від усіх темних противних нам сил, мряки імперіялістичної брехні та насильства, що віками повивали Україну, починають розвіюватися. Україна — правдива, не німецька і не большевицька — виходить на денне світло. Від нас самих залежить, чи це станеться вповні. Тому сьогодні мусимо помножити і напружити свою волю, насталити своє хотіння, насторожити своє національне сумління і приготувитися гідно прийняти велику хвилину, в якій зможемо цілим народом схопити за зброю, і раз на все прогнати наїздника-ката з нашої землі.

Крути вічно блестітимуть на сторінках нашої боротьби з північним московським наїзником, як величний чин українського духа. Але — Крути не сміють повторитися і не повторяться ніколи. На такий важний для української держави відтинок фронту, яким були в 1918 р. Крути, стануть, коли прийде момент, мільйони армій українського народу, належно підготовані і вишколені.

З поеми »ЧОРНИЙ ЛІС«

*Рядом стрілецьким тихо йдуть
Рої залізні за роями,
Їм смолоскипом світить в путь
Веселий місяць наче п'яний.*

*Мережить міти слави ніч,
Поля перлисті в мріїх тонуть.
О, стануть з катом віч-у-віч
Грізні, як смерть гнівні колони.*

*Ятритьсь зброя вже в руках —
Тремтіть, скажені душогуби!*

Вересай

НЕ ДАМО СВОЄЇ ДУШІ.

Чи були ви або знаєте сплав дараб на Черсмоші? Вода котить розбурхані хвилі за хвилями. Шалено женуть вони вперед, піняться, ревуть. На закруті відбивається могутня струя води від берега і кидається до другого. Поодинокі ковбки дерева, як піринки підскакують по хвилях, гонять вони рікою — безвільні і безсильні. Не те дараба, площа споених ковбків, довга на яких 50 м. На мій молодий легінь, гордий з напруженою силою і бистрим зором вперед, забрисаний спіненою водою стоїть на дарабі і кермує, кермою борикається з водою, в тисячі разів сильнішою за нього. Легінь — бистрий розум, відвага, енергія, зручність. Сам один одинокий стає на прю зі стихією. Кожної хвилини грозить йому побиття дараби від шаленої води, або підводної скелі. Та він безстрашний задивлений в дадь і в мету, з гордо піднесеним чолом жене на дарабі вперед і вперед...

Оце картина української молоді, що пливе на дарабі життя і свідомо, завзято й безстрашно бореться з ворожою стихією. Перед нами закута воля українського народу, яку тре-

ба вирвати у ворога безпощадною боротьбою. Нас менше чим ворога. Але не страшно. В нас любов до рідної землі і народу, запал, енергія, сила, залізна воля, чистий характер, розум, національна гордість і честь і віра у свою перемогу.

Ворог-большевик загарбав нашу Україну і шаліє. Всюди згарища кров. Валки за валками українського народу, залого-леного і гнаного в Сибір, Соловки, Казахстан... Стогін катованих по тюрмах... Постріляні по селах квіт-молодь і тати і мами... Ворог безпощадно грабує Україну: майно і працю всіх українців, все збіжжя і худобу, вугілля, нафту, залізну руду, ліси... І не очистили всього. Ворог завів кріпацтво в колгоспах, артілях і фабриках. Народ стогне під большевицькими гайдуками і примирас з голоду. Всюди на Україні на керівних становищах чужинці — в крайнім разі — свої безхребетні прихвостні. Ворог старається своїми плюгавими чоботами залізити в душу української молоді.

Нам одинокий вихід з цієї неволі — боротьба на життя і смерть. Не датися перемогти. Dorостаючі і молоді — станьте до боротьби з ворогом — большевиком за свою душу!

Не дати викривити своєї душі в тьколі. Через величання Москви і московської „вітчизни“ стараються большевики через школу вбити в молоді патріотичну любов до рідного Києва і України. Не про Київ, а про Москву заявляють молоді співати пісні, як „Москва моя“ — яка там вопа „моя“! На це український народ у своїй пісні дає відповідь:

„Лютий кате, Москво проклята,
Царська, большевицька,
Ти завжди була і будеш
Гей, гей, ворог України“.

Піснями про найбільшого ката України Сталіна і всяких „чудо-героїв“ і советських патріотів намагаються вирвати з душі української молоді рідні героїчні пісні про Нечая, Вайду, Морозенка, „Гей, не дивуйтесь добрі люди“, про „Червону калину“, „Гей видно село“, і т. д.

Портретами Сталіна, Хрущова, Берії, найбільших мучителів України і портретами інших большевицьких посімак, розкиданих по шкільних книжках і шкільних стіпах стараються зацепити любов української молоді до них. Натомість зрадниками представляють найбільших борців за волю і самостійність України, як гетьмана І. Мазепу, отамана С. Петлюру, сл. п. Вождя Е. Коновальця.

Стараються зашепити любов до Москви і московської держави, а ненависть до рідної української бувальщини, до рідних героїв. Силують величати українських зрадників, як Кочубея, Іскру, войовників проти України Щорса, Пархоменка, нових перевертнів Гречуху, Тичину, Сосюру і т. д.

Брехнями дітей морочать про нашу історію, будьто би князь Володимир Великий, або Ярослав Мудрий не були українські князі, а тільки російські, що Богдан Хмельницький піддався під Москву — а не як дійсно було, що заключив союз як рівний з рівним, та ясно застеріг в договорі повну самостійність Україні. Натомість промовчують, як Москва ганебно потоптала цей договір і всі вольності України. Бре-шуть, що Москва була великий приятель України — а на ділі Москва за тих 300 років все поступала з Україною зовсім так самісько, як большевики.

Хитрощами і застрашуванням приневолюють молодь від-ректися Свят-вечора, коляд, щедрівок, а дають ялинку під новий рік, сплюгавлюють Великдень, гагілки, релігію, а за-щепляють віру в „премудрого“ Сталіна в якогось Маркса, Леніна.

Підсичують любов України не до українця а тільки „старшого брата“ — москвича. Який він там старший брат? Він на три сотні років молодший за нас. Заставляють величати і боготворити не українське військо, не Січових Стрільців, а тільки Червону Армію. — Українську Повстанчу Армію — сьогоднішню нашу гордість, що героїчно змагається за волю України — називають „бандитами“. Відповісти б словами Т. Шевченка:

„Брешеш людоморе,
За святу правду, волю
Розбійник не стане“.

Виривають з коренем любов дитини до батька - матері і до своєї сім'ї, а замість батька напихають душу дитини Сталіном, Москвою і в їх ім'я заставляють дитину доносити на батьків, чи не приговорилися чим батьки проти Сталіна і большевиків, або чи не приховали де трохи бува, харчів перед большевицьким грабежем, або чи брат з УПА не заночував у дома.

Вправді ворог позаводив густу мережу шкіл по селах і містах і нахваляється, що українська молодь має змогу вчитися в рідній мові. Але це тільки замилення очей. Школа не є українська по духу. Це московсько - большевицька школа-

В ній московська мова на першому місці, а українська в по-невірці. Українську мову стараються більшовики викривити і якнайбільше уподібнити до московської, щоб колись перетворити її — а тим самим і українську душу — на московську. Це роблять вони поступово, з розрахунком на довгі роки. Засмітили вони нашу мову безліччю московських слів і зворотів, і ними, вже ніби то українськими, починають в школі уми нашої молоді. Ось кілька прикладів: доблесний, крупний, соратник воз'єднання, завод, путівка і ін.

Отруту подають більшовики українській молоді в школі, а не науку. Більшевицька школа має на меті вбити українську душу в українській молоді і виховати яничарів. Своїх яничарів прокляла українська мати. Невже ж би сучасна українська молодь через більшевицьку школу пояничарилася? Ніколи! Живі і святі в нас українські почуття. Ми — всі українці не відцураємося своєї матері, своєї мови, релігії культури, любови до свого народу і української землі, любови до своєї України. Ми ненавидимо ворога-більшовика. Ми не підемо в большевицький табір, а нищитимемо большевицьку язву на кожному кроці і виганятимемо з української землі. Ми родилися українцями і виростемо на свідомих, відважних борців за Україну.

З конечности в большевицькій школі вчитимемося читати, писати, рахувати, вчитися мов чужих мов, фізики, хемії і географії, заправлятимемо свій ум до думання, використовуватимемо фахові науки, але не дамо викривити своєї української душі і не пояничаримосся, не побольшевичемосся. З призирством будемо ставитися до таких „наук“ як історія ВКП/б, большевицька конституція і історія СССР і України, подавана на большевицький лад. Для нас найбільшою ганьбою і образою буде звати себе більшовиком-комуністом.

Не підемо в піонери і комсомол. Туди більшовики вибирають здібнішу молодь, щоб мати добрих яничарів. В комсомолі вже спеціально школять перевертнів. Там вбивають українській молоді всі почуття української національної честі і моралі, дусять героїчний характер, виконують до кореня любов до України і її героїв, заціплюють в українську молодь переконання боротися бездумно за „Сталіна“; за рідну“, — значить — за ще більше покріпощення і поневолення України.

Натомість українська мати вчить: боротися за Москву — це вічна ганьба і прокляття. Боротися українцеві за Україну

— це найбільша честь, велич і слава. Такі герої, які згинуть в боротьбі, то не вмирають. Вони ген аж із княжих і козацьких часів і ось тепер з недавніх визвольних змагань, промовляють до нас зза могил, додають нам сил, енергії залізної волі і завязття в боротьбі з ворогом і живуть між нами.

Ані кроком до „клубу“. Тут теж кузня большевицької зарази. Тут теж перековують українську здорову молодь на останню народню гніль, на яничарів. В клубі час-до-часу з'являється большевицький агітатор і своїм пустомельством про „соціалістичне будівництво“, про „наймудрішого“, „найгеніальнішого“, „найріднішого“ Сталіна — оту драконську потвору в людськiм тілі, про всякі большевицькі жовтневі, конституційні свята, стараються капля за каплею доливати большевицької отрути до здорової душі української молоді. Намеле він багато цифр і процентів, — мовляв, — яка то велика „совєтська батьківщина“, яка вона сильна, а на ділі ці народи взялися дружньо валити цього великана — большевицького медведя. Скільки фабрик і шахт — а на ділі всі вони є власністю поодиноких підкорених большевиками народів, а большевики їх по-зłodійськи грабують. Який могутній російський народ та його культура. — Нам не потрібно чужої могутності і культури. Українці теж один з найбільших народів Європи, числом, територією і силою, а українська культура багато разів вища за російську. Яка сильна Червона Армія, — а на ділі ми маємо свою УПА, яка бореться за волю України і її самостійність, за найсвятішу мету кожного здорового народу.

Такими односторонніми речами большевицький павук намагається постійно і вперто заснувати в душі українського хлопця і дівчини почування меншевартості та безсилля України супроти такого большевицького великана. Та силу творить не величина в ширину, довжину, та масову кількість, але дух. Дух і характер сильніші за насилля.

В клубі грозить нам ще одна отрута: большевицькі часописи і книжки. Оті большевицькі газети друкують большевики українською мовою на те тільки, щоб на українській мові досадніше і більш зрозуміло для українців зневажати і зогидити все, що для українця найдорожче: мову, звичаї, обичаї, релігію, історію, любов до української землі, солідарну боротьбу українців за свою волю і незалежність. Часописним ганчірям стараються большевики якнайуспішніше заагітувати, щоб кожний українець видав із себе найбільше праці на користь Москви і большевицьких буржуїв, щоб здав як-

найбільше, і навіть останнє збіжжя чи харчі, вугілля, руду, нафту, щоб відрікся себе, України, української землі і пішов в колгоспи на невідьняка большевицької товстопузої кліки. Читайте в „Прикарпатській Правді“ з 2.XII.1945 р. „Український народ при допомозі братнього російського народу та інших народів Рад. Союзу відстояв свою незалежність“, — добра це нам незалежність. Як „незалежність“ під німецькою неволею, так і під большевицькою лізе нам не одним, а двома боками. Такою самою отрутою є большевицькі книжки. В них що рядок — то брехня. Всі подробиці життя на Україні, в колгоспах, фабриках, шахтах, копальнях, змальовані дуже рожево і ідеально. В цілм світі не має такого „щастя“. Всюди в СССР царить „заможне“, „щасливе“ життя, а нквд-ист це найбільший приятель громадян, — насправді ж в колгоспах надмірна праця, днем і ніччю, а в колгоспників нужда і голод, у фабриках перегонова, майже дармова праця по 12 - 18 годин денно, а в робітничих сім'ях сухоти, голод, холод, нквд-ист — це найстрашніша язва, яка лютує в житті громадянства СССР. Такий же самий трійливий сопух тхне з большевицьких п'єс і кінових картин. Не для української молоді большевицькі п'єси, не для українських акторів і не для українських глядачів. Геть з большевицькими клубами!

Всякими щілинами, немов саранча, старається большевицька зараза дістатися до душі української молоді. І в колгоспах, і на полі, і в фабриках, і в артілях та інших місцях праці — всюди переслідує молоду українську душу большевицький агітатор, чи большевицьке друковане ганчір'я, що на перекір здоровому розумові з большевицькою нахабністю постійно все чорне вибілює, а біле почорнює.

Бутьте прокляті агентурні вислужники! До тієї большевицької погані долучається дехто з української молоді та помагає розпинати Україну. Не має слів на окреслення морального занепаду і підлого характеру та величини злочину тієї української людини, яка зрадила свій народ і Україну і пішла на агентурну службу в нквд. Такий тип за заплату, за місце мерзенного наймита у ворога-большевика, чи ради свого нікчемного життя, видає ворогові свою ближчу чи дальшу українську родину на смерть, на каторгу, на Сибір, або зраджує тайну українських борців за волю України. „Бодай тебе сину, перша куля не минула“ — так проклинає в народній пісні українська мати сина зрадника. Кочубей і Іскра, що

зрадили самостійницькі наміри гетьмана Мазепи московському цареві Петрові І-му, переходять в пам'ять з одного українського покоління в друге, аж до нині і в майбутнє з клеймом зрадників свого народу. Сльози українського села вогнем вжираються в душу зрадника і кличуть вірних українських синів грізно помститися на кожному зрадникові, за його злочинні вчинки проти свого народу, „Радше впадь, а не зрадь“ — оце моральний дороговказ І. Франка українській молоді.

Не згинула ще українська національна честь і хоробрість. Доказує цього героїчна молодь ОУН і УПА і гордо і велично несе вона стяг боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. На поповнення залізних лав сучасних борців, підступлять нові, інші борці — горді, тверді, залізні, безпощадні характери.

Щоб насталити і вишліфувати свій характер, кожний хлопець і дівчина мусять напоїтися знанням нашої боротьби в минулих і сучасних часах за волю українського народу. Не до большевиків а до рідної дитини українського народу, до ОУН, за знанням: „Хто ми, ким і за що закуті?“

Слава і велич наших предків напоїть молодь гордістю за Україну, а змагання народу з ворогом, своя сім'я, своє село чи місто, своя рідна мова, віра, своя пісня, своя ноша, почування єдності і солідарності українця з-над Дніпра, Дністра, з Волині, Полісся, Буковини, Закарпаття, увіллють в душу української молоді безмежну любов до України, а безмежну ненависть до ворога напасника. Український хлопець і дівчина відчуж і заболить нестерпним болем від безмежної неволі і терпіння українського народу під большевицьким чоботом. Зацвіте українська юна душа відвагою, залізною волею, жадобою героїського чину і помсти над ворогом—большевиком.

При розмаху, запалі сталевим характері для молоді „море по коліна“. Сава Крилач, представник старого українського покоління, у своїй автобіографічній повісті „Самостійник“ (Львів 1938 р.) журиться: „Мати моя, земле свята. Де взяти тієї сили, де взяти тої великої любови і віри, щоб двигнути тебе, щоб підняти Тебе із сліз неволі, з кайданів та дати Тобі Твою власну силу, волю і честь“. Відповідь: Українська

молодь під кермою ОУН вже діє. Їй світить на переді ясним смолоскипом тверда, непохитна віра в своє діло і в УССД:

„Без надії таки сподіватись,
Жити буду....“

Для української молоді не має нічого неможливого:

„Ми станемо плечима до дверей
І світ отворимо як двері“.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! ПІОНЕРСЬКІ ТА КОМСОМОЛЬСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВУЮТЬ ЯНИЧАРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. НЕ ВСТУПАЙ В РЯДИ ПІОНЕРСЬКИХ ТА КОМСОМОЛЬСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.... САБОТУЙ ЇХ РОБОТУ!

ЮНІ БОРЦІ

Кілька років тому в столиці одієї з держав зах. Європи, відслонено пам'ятник 15-літньому юнакові, що впав у боротьбі в обороні батьківщини. Це було велике свято цілого народу. Маси мешканців столиці у святкових одягах зібралися на головному майдані міста, прикрашеному національними прапорами. Грали оркестри, співали хори, представники уряду в своїх промовах розказували народові про життя і вчинки героїв. Довго залишився в пам'яті учасників, а зокрема молоді цей святковий день.

Так вільний народ відзначив високою почесною пам'яттю героя—так вшановують боротьбу і жертву юнаків державні народи. А наскільки більше цих взірців юного подвигу у нас. Наш, тепер недержавний, народ видав за століття боротьби тисячі юних героїв, що своїми подвигами не раз і не двічі відстоювали волю перед різного рода напасниками.

Чи це було давним-давно, в часах могутньої княжої держави Святослава і Володимира, чи пізніше в славних часах Хмельницького, Чи в всенародному зриві Гайдамаччини, всюди зустрічаємо безліч прикладів героїзму юнаків, що їм воля, власна самостійна держава були дорожчі за життя. Пам'ять їх живе ще на сторінках старих літописів та в народних піснях, думах і переказах. І ця пам'ять не згине, як довго буде стояти українська земля.

Погляньмо, хочби на найближчі нам роки. Тільки останні три десятки років нашої визвольної боротьби дали нам два могутні чини молоді, що творили легенду, рівної якій не має ніякий другий народ в світі. Це—Крути і Хуст. На різних віддалених землях України, молодь жертвою життя доказала свою любов до батьківщини, свою готовість іти на кожний її наказ. За державу, за народ, за друзів своїх пішла молодь захищати свою молоду столицю Хуст і в 1939 році. На бій за справедливую справу, за боротьбу за УССД йшла, іде і все буде йти українська молодь на всіх землях України.

Двадцять роки. Ще живе свіжа пам'ять недавніх кривавих змагань. Палкі молоді серця не хочуть погодитися з насильством і неправдою. Бунт проти існуючого ладу проявляється у всіх землях насильно роздертої окупантами України.

Східня Україна горить в огні повстань. Ростуть все нові повстанчі загони, б'ють ворога, не дозволяють закріпити червоного панування, в цій боротьбі не бракує юнаків, а навіть дітей. Саме ці наймолодші „падани“—віддали неоцінені послуги як зв'язкові, розвідчики, а потребі і вміли зброю в руки взяти. Ще й досі живе в народі пам'ять про всіх тих Андрійків, Михасів, Павлусів, що виконували найважчі завдання, допомагали повстанчим загонам співдіяти зі собою. Ось один з них—Михась. Малий, 12-літній хлопчина, довший час був вірцевим розвідником і зв'язковим. Зручний юнак не раз виводив у поле ворога, аж зрадою схопила його Чека (те саме, що тепер НКВД). Однак Михась знав, що український повстанець не сміє зрадити ворогові тайни. Яких методів не вживали вороги, не вдалося їм нічого видобути з хлопця. Він так і згинув, не зрадивши справи. Та це тільки одно ім'я з числа багатьох. А скільки їх забулося за цей довгий час.

Коли ж спинилася збройна боротьба і почалося важке підпілля, молодь стояла в перших рядах. СУМ у східній Україні, Юнацтво на ЗУЗ, виховали кадри борців за нашу справу. Вихованців Юнацтва бачимо в часах першої большевицької окупації на процесах у Львові, в Станиславові і інших містах України. Всі вони гідно держалися на допитах і не сплямили честі революціонера. 16-літня дівчина гордо кинула большевицькому „трибуналові“ на львівському процесі, що ціллю її боротьби є Самостійна Україна. 18-літний юнак на процесі в Станиславові не хотів вносити прохання на скасування смертного присуду, заявляючи „у вас помилу-

вання просити не буду". 17 юнаків Коломийщини глумливим сміхом зустріли рішення „трибуналу“, що виніс їм 11 смертних присудів а решті багатолітне заслання. І так було всюди, де тільки виступало юнацтво, процеси перемінювалися в врізку протибольшевицьку демонстрацію.

1943 р. початки УПА. Збройна боротьба проти німецького окупанта. В своєму безсиллі ворог розпочинає шалений

ТАКОЖ ЮНАЦТВО ЗАКЕРСОНСЬКОЇ УКРАЇНИ СТАЄ НА ЗМІНУ БОЙОВИМ ЛАВАМ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

Стрілець Басилько (14 років) і стрілець Тарасик (15 років) виходять на стежу слідкувати за розміщенням ворога, Весна 1947 року.

терор. Та юнацтво не ламається. Ми добре тямимо горду поставу юнаків на німецьких монстрпроцесах, їхню гідну, геройську поставу при розстрілах в Станиславові, Стрию, Долині, Єзуполі і інших містах і містечках Стариславівщини. В умовинах важкої боротьби на зміну гітлерівцям прийшли сталінці. Боротьба стала ще важча і завзятіша. Частина юнаків опинилася в рядах УПА, хто ж не мав щастя туди по-

пасти, виконує всяку роботу на тому місці, де був. Чотирнадцять років мав знаній в Чорному лісі Влодко, коли в німецькій дійсності творився відділ Різуна. Вже тоді хлопчина виконував обов'язки зв'язківця і розвідчика. Коли ж прийшли большевики, Влодко з батьком мусіли опустити рідну хату, що її зруйнували большевики. Влодко опинився в рядах повстанчого відділу. Вже в перших боях молодий повстанець відзначився. Командування УПА надало йому за бові вчинки „Бронзовий Хрест Бової Заслуги“ і підвищило до степеня старшого стрільця. Старший стрілець „Владзьо“ і надалі б'є „шміраків“ в лавах загонів Чорного лісу.

В Станиславівщині біля одного з членів проводу був зв'язківцем хлопець Петрусь. Одного разу, перевозячи організаційне майно, Петрусь ненадійно наткнувся на трьох большевиків. Хлопець залишив підводу на уаліссі, а сам заховався в кущах. Коли ж вороги підійшли до воза, Петрусь витягнув малярську ґранату, підповз ближче і кинув її між них. Налякані вибухом большевики почали втікати. Кількома скоками був Петрусь на возі, затяв коні і заки червоні опам'яталися, підвода з майном була вже в безпечному місці під охороною відділу УПА.

В літі 1945 р. НКВД-исти напали на одне зі сіл в Станиславівщині. Тут захопили 15-літню дівчинку. Зараз стали її бити, вимагаючи, щоб сказала, де криються підпільники, хто збирає харчі, з котрих родин є стрільці в УПА і т. д. Однак дівчина мужньо видержала побої і не зрадила нічого. НКВД-исти не маючи за що зачіпити, мусіли дівчину звільнити. Так само нічого не витягнули сталінські посіпаки з 15-літньої дівчини в Галицькім районі. Мужня дівчина не зрадила ворогові ні слова. В Дрогобиччині НКВД-исти схопили ненадійно 15-літнього хлопця-зв'язківця. При трусі знайшли в нього дві ґранати. По дорозі в район хлопець, користаючи з нагоди, відбезпечив третю ґранату, якої вороги в нього не завважали. Вибух розірвав молодого героя, але при тому ще згинувло двох ворожих старшин. В селі біля Коломиї зрадник-стрибок арештував 15-літню зв'язкову і провадив до району. Щоб йому було легше йти, дав нести арештованій свою десятизарядку, легковажучи собі молоду дівчину. Відважна зв'язкова, діставши зброю в руки, блискавично відбезпечила її і влучним пострілом вбила зрадника, а сама без перешкод повернулася домів.

Державні нації вишукують на сторінках своєї історії героїчні подвиги, відтворюють їх в творах мистецтва, ставлять

пам'ятки героям, виховують на їх прикладах цілі покоління. В нас покощо не має своєї держави. Ми боремося за неї, будуємо її. В цій боротьбі гине також чимало юних борців та це не спиняє других. Нестримно йдуть юнаки на героїчні подвиги, будуючи найкращий пам'ятник своєї боротьби—Українську Самостійну Соборну Даржаву.

І цей пам'ятник стоятиме вічно. Минають роки за роками, вже близький день, що в ньому заграють дзвони в столичній Софії, а їм відповість Львівський Юр; святочною громадою загомонять прастарі площі Києва, Львова, Холму, Ужгороду і Чернівець. Під синім небом України, в сяйві золотого сонця під пошум голубо-жовтих прапорів—ціла Україна всенароднім святом святкуватиме пам'ять тисячів наших юних героїв, пам'ять їхніх чинів і їхньої жертви.

Співайте повстанчі пісні!

ЩО ТО ЗА ПРАПОР ЛОПОТИТЬ...

(Повстанча пісня. Повстала в 1944 р. в Калушині. Співала її окружна боївка, залюбки співав її курінь „Журавлів“.)

Автор — боєвин Комар

*Що то за прапор лопотить
На вітрі під горою,
Що то за пісня гомонить,
Ми йдемо, ми йдемо до бою. (2 р.)*

*Це йдуть повстанці України,
У бій за рідний край,
А сонце стелить їм дорогу
Стіває з ними луг і гай.*

*За край наш рідний дорогий,
Ставай у нашу лаву.
Ми йдемо в бій, у бій святий
У бій за волю і за славу. (2 р.)*

*Ні кров, ні рани, ні борня
Не звернуть нас з дороги.
Ми йдемо в бій, у бій святий
У бій за край до перемоги. (2 р.)*

Це йдуть повстанці України...

ЮНАКИ І ЮНАЧКИ! ВАШІ БАТЬКИ, БРАТИ, ВАШІ ТОВАРИШІ ПРОВАДЯТЬ У ПОВСТАНЧИХ ВІДДІЛАХ ГЕРОЇЧНУ БОРОТЬБУ ПРОТИ СТАЛІНСЬКИХ ОКУПАНТІВ.

ДОПОМАГАЙТЕ ПОВСТАНЦЯМ!

ХАЙ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНЧА АРМІЯ (УПА)!

З ЖИТТЯ БОЄВИКА

В 1929 - 1932 рр. добре було знане кожному українському підпільникові на ЗУЗ прізвиське комісара польської поліції у Львові Чеховського. Він разом з комісаром Білевичом вів найважливіші українські політичні справи. На всіх тодішніх процесах підсудні вказували на них, як на спричинників жаклих побоїв-знущань, бо саме вони давали накази своїм підвладним поліційним агентам тортурувати політ-в'язнів. З ОУН комісар насміхався — жартував, — певний що за ним стоїть держава з великим справним поліційним апаратом, що внеможливить навіть боєвикам ОУН помсту за друзів. Та перелислився, бо проти сили і справности поліції стоїть фанатизм, погорда смерти, впертість і посвята.

В звені членів ОУН у Дзвона був молодий 20-літній юнак Юрко Березинський. Високий, пристійний, з сизими блискучими очима. Цілим своїм серцем належить до ОУН. Її історію, її боєвиків знав усіх напам'ять, що ранку будила його думка про Організацію і думка про неї заколисала його за рік на вічний сон в Городку Ягайлонському. В душі леліав мрії помірятися і собі з ворогом і показатися гідним своїх старших друзів. І саме цей юнак дістав наказ від Дзвона прослідити спосіб життя комісара Чеховського: де живе, куди рано ходить, якими вулицями ходить, в котрій годині повертається з бюро, чи виходить систематично ввечері і куди? Живий усміх і радість в Юркових очах є відповіддю на наказ провідника. І Дзвін бачить, що найбільшу радість зробив би йому, коли б дав ту „роботу“ саме йому до виконання. Інвігіляційну працю виконує Юрко не самий. Він має людей в своїму звені, вони йому стають до помічі. Але трьох людей до слідження може бути замало, особливо, що слідкування треба вести також біля слідчого відділу польської поліції на вулиці Казимирівській а там крутиться багато агентів. Юрко дістає до помічі ще дівчину Міру.

Грудень, січень, лютий проходять на інвігіляцію, яка зрештою ніяких нових матеріалів про Чеховського не дає. Але і досі зібрані дані, ці, що є, вистарчають вповні. Систематично ходить він що ранку тою самою дорогою, вулиця Стрийська, алея Стрийського парку, і знову вулиця Стрийська до трамваєвої зупинки. В ранніх годинах рух на тих вулицях

мінімальний, поліцистів чи озброєних військових, що мали б бути грізні при погоні за вбивником майже ніколи тут не має. Терени, що прилягають до дороги, якою іде Чеховський, переважно. З одного боку Стрийський парк і виставова площа, з другого, виходи на Вулецькі горби, Стрийський цвинтар і город біля вулиці Пелчинської. В такий терен певно не буде пускатися погоня, що може бути зложена найбільше з 2—3 випадкових цивільних людей. До того ж вони правдоподібно будуть неозброєні, а перед собою будуть мати людину з зброєю в руках і рішешу на все.

В такий ситуації можна приступати до потрібного опрацювання цілого плану. Не має сумніву, що робота буде виконана рано 7,10-7,35 на трасі між домом та трамваєвою зупинкою.

Дальше йде про вибір самого виконавця. На просьби Юрка Дзвін не може бути глухий. Він гарно зробить це сам — він не розконспірований, відваги йому не бракує. Він опанований, спокійний. Правда, що молодий він ще трохи, — 20 літ має — та тут Дзвін тямить, що він сам маючи 19 літ брав участь у „мокрій роботі“. І зовсім добре її виконав. А на війну чи не йдуть 18—20 літні і чи не якраз ці молоді запальні люди це найбільші герої воєн і революцій. Старші звичайно називають їх „дурними дітьми“, „негативістами“, чи інакше, але чи не тому, що вже забули, якими сами були замолоду. Отже піде Юрко Березинський. Чи міг би хто відтворити цей гордий і радісний погляд, з ким Юрко прийняв наказ.

„Будь спокійний, друже провідник, я не заведу тих надій, що їх на мене покладаєш“. Коли б мені навіть не вдалося втекти від погоні — живим в руки ворога не здамся.

(І дійсно слово його не було пусте: пострілений в нападі на пошту в Городку Ягайлонському, коли не міг вже втікати, приложив собі холодне дуло до виска і скінчив зі собою, щоб ворогу не здатися).

Місце до виконання роботи вибрали на закруті Стрийської вулиці, в тому місці, де кінчиться якийсь опарканований город, а починається кладовище. Закрут настільки добрий, що еwentуальних свідків атентату буде менше. Тільки ті, що будуть по тій самій стороні закруту, де буде виконаний атентат. Всі, що будуть на противній стороні, нікого не зможуть бачити. Охорони Юркові не треба буде, бо від прохожих не можна сподіватися поважної погоні. Зрештою Юрко дістає дві пістолі і кілька магазинків набоїв. Щоб роботу

робити „якнайдискретніше“ дістане він пістоль маленького калібру 6/35 мм., який стріляє без великого гуку при вистрілі, а другий великого калібру 9.0 мм. для самооборони. Устійнення дня атентату має в собі посмак забобону. Виконати роботу можна буде щодня, та Дзвін вважає що найкраще вона вдасться у вівторок, бо це в нього найщасливіший день у тижні. Він сам ішов на першу велику роботу саме у вівторок. І вибрано вівторок 22 березня. В перших днях цього тижня Юрко від'їжджає до дому своїх батьків в с. Оглядів, Радехівського повіту. Ситуація укладається надзвичайно гарно. Поїзд, який іде з Радехова до Львова приїждить на двірць Підзамче десь біля години 6,45 рано. Звідси безпосередньо дістається Юрко на місце роботи ще на час, а поворотний поїзд до Радехова є вже о 8 год. рано; цей поїзд мусить Юрко схопити на Підзамчі і ним від'їхати до дому. Вже в полудне буде в дома, отже його кількогадинної неприсутності ніхто з домашніх не повинен помітити, тимбільше, що він і так надто багато дома не просиджував. Алібі буде просто прекрасно. Від початку березня був він цілий час дома поза Львовом. Все приготоване. Юрко жде нетерпеливо в Оглядів на день 22-го березня. У Львові Міра дальше стверджує, чи Чеховський не змінив способу життя. Ні, все „грає“.

Приходить ніч 21-22 березня. На заспаному приходстві чутний рух. Юркова сестра тихо-тихенько будить свого брата зі сну. Чи спав він? Не знати. Зривається спокійний, опанований, трохи блідий. В темній кімнаті убирається в приготовані „пумпи“ і куртку. Кашкет і зброю дістане у Львові. За кілька хвилин він готовий. Має велику дорогу, до маленької залізничної зупинки Павлів, має 11 км. ходу. Сестра прощає свого улюбленого брата без сліз. Поїзд не мав запізнення. Точно заїхав на Підзамче, а між юрбою перекупок, молочарок і учнів протискався високий, блідий мущина і уважно шукав між тими, що ждали на стації. Весело усміхнувся до Міри, що ждала вже з течкою у руді. Там пістолі і кашкет — ці останні конечні речі. Обоє пішли, взявшись під руку, ніби залюблена пара, веселі і усміхнені. Вона повідомляє його, що все в порядку. Чеховський незмінно продовжує свою ранішню дорогу і сьогодні напевно також піде, а завтра хіба вже ні. Ступають до першої брами при Жовківській вулиці. Міра випорожнює течку і оба пістолі мандрують до кишені Юрка. Твердо стискає він зимну сталь. Все в порядку — каже Міра — передвчора з них ще пробно стріляли 9-ка

Штаер стріляє знаменито, мала 6-ка ФН може затятися по кількох стрілах, — та Юрко впевняє що найбільше буде два стріли до комісара. Юрко добрий стрілець. Час втікає, треба сідати до трамваю. Сідають обое і їдуть до жандармерії при вулиці Сапіги, по дорозі вмовляються: Міра зажде при вул. Пелчинського коло трамваєвої зупинки, там відбере від нього все зайве: пістолі, набої, кашкет. Висідають з трамваю. Кріпкий, дружній стиск руки. Це благословенство Міри для молодого революціонера і довгий, довгий погляд за ним. Чи вернеться живий, чи може... Ні, він вернеться напевно — такий був спокійний і певний успіху. Вже пішов. Скоро, скоро Кадецькою вулицею вгору, на зустріч невідомому. Юрко небажить нічого коло себе. В думці лише одно, бути гідним тих всіх, що були перед ним — всіх Любовичів, Пісецьких, всіх, що по тюрмах ждуть помсти. Ще кілька хвилин... Треба лише пам'ятати: добре ціляти — і найкраще нічого взагалі не думати, лиш те одне: добре ціляти. Юрко доходить до кадetskої школи. Ще кілька кроків до Стрийської вулиці і зараз побачить Чеховського. Це ж година, що в ній повинен надходити. Так, ось іде вже, іде — вже виходить з Стрийського парку. Іде самий, спокійно, з руками в кишенях плаща. Іде до бюро, де ждуть вже жертви. Не чує, не прочуває нічого пан комісар, він думає про аванси, про кар'єру... Юрко приспішує ходу. Ще лиш десять кроків ділить його від Чеховського. Рука в кишені відбезпечила ФН (Юрко був майкутом) — зараз Чеховський опиниться на закруті. Ще секунда життя. Юрко вже два кроки за Чеховським. Рука з кишені різко витягається а в ній блищить маленький чорний предмет. „Лиш добре ціляти“ — одинока думка в тому рішальному моменті. Сухий тріск понісся по деревах Стрийського парку — лиш один тріск. Якийсь чоловік в темному плащі зігнувся в колінах і впав перед себе лицем до землі. Не видав ні одного звуку зі себе — навіть рук не витягнув з кишені. Це вже труп. Труп комісара політичної поліції Еміліяна Чеховського.

Якийсь другий перебіг через гостинець і почав драпатися на протилежний шкарп на кладовищі. Раз обсунувся, бо було ховзько, та за другим разом відістався на цвинтарну алею. І зараз же зник. Ще лиш оглянувся за прохожими, а вони: всі три трамваярі поставали збентежені, нерішучі, не знали що робити, до кого вдатись. Не кричали, лиш, лиш поволі почали підступати до чоловіка, що лежав на землі. Про

того другого хіба забули. А він кількома швидкими кроками пробіг кладовище і кинувся через городи в напрямі Пелчинської вулиці. О, це зовсім не легка дорога—сніг декуди по пояс, стежки нема, а гаятись не можна. Та на щастя ні живої душі не видно. Та в Юрка вже друга думка, якнайскорше віддалитися звідсіля, скоріше. І мов олень скаче він великими кроками по глибокому снігу. Ще крок, ще два і він вже при Пелчинській вулиці, вже видно трамваєву зупинку. Міра вже жде. Допитливий погляд. „Щасливо по всьому“. „Ні, це неможливо, я нічого не чула“. „Бо тільки один стріл, а відгомін тут не долетить“. І знову дружній стиск руки. Вона перша його вітає, того щасливого молодого революціонера що ось перейшов свій хрестний вогонь. Відбирає від нього зброю, кашкет, тепер вона вже тим заопікується. Та робота ще не скінчена. Ще Юрко мусить якнайскорше дістатися додому. Їдуть трамваєм обоє щасливі, радісні. Вівторок щасливий день. До поїзду ще п'ять хвилин часу. Міра купує білет і знову молодий, блідий чоловік всувається в куток сепаратки, — закрившись курткою дримає. Чи дримає справді? На маленькій зупинці Павлів висів один одинокий подорожній і пільними доріжками подався на схід.

„Де ж той Юрко подівся, що його від рана не бачив?“ — питається батько доньки. „Десь тут ходив, а потім сказав, що йде до свого товариша, до Кривого“. „Але що так зранку захотілося йому йти у відвідини?“ „Він десь зараз повинен бути“—відповідає дочка, а сама ходить лише від вікна до вікна і що хвилини заглядає на годинник. Ах, як тяжко ждати, краще самому робити ніж другого висилати. Живе, чи ні? Вдалось, чи ні? Ці питання клубляться цілий час в дівочій голові.

В сінях хтось витирає ноги: то він, то напевно він. Скрипили двері, в кухні станула висока струнка постать Юрка. Йому на зустріч один довгий допитливий погляд. Його очі сказали їй все. Ще заки вспів щонебудь промовити, кинулась йому на шию і почала гарячо цілувати. За часок сиділа вже при слухавках радієвого апарату і відбирала вістку: „Сьогодні в годині 7,30 невідомий чоловік замордував при вулиці Стрийській одним пострілом з пістолі комісара пана Еміліяна Чеховського. Вбивство правдоподібно на політичному підложі. Слідство ведеться. Подробиці покищо в таємниці“.

Польська поліція станула перед загадкою, якої не могла розв'язати довгий час. Доперва три роки пізніше довідалася

з архіву Сеника, що вбивником комісара Чеховського був Юрко Березинський. Та він вже тоді не жив.

Дня 30 листопада 1932 р. згинув смертю революціонера в Городку Ягайлонським.

Заповіді підпільної газети.

Я Твій довірений приятель, що в умовах жорстокої сталінсько-большевицької окупації приходжу сказати Тобі слово правди, розповісти про Україну, порадити, що маєш робити і як боротися за кращу долю. Не лякайся мене, бо про Тебе я нікому не скажу, але пам'ятай:

— За видання і за кольпортаж мене Твої товариші-друзі кладуть свої голови і тому бережи мене, як зіницю ока.

— Обережно мене читай—в полі, або кімнаті при закритих дверях і вікнах, тихо чи шепотом, щоб ворог не бачив і дурень не чув.

Читай швидко і другому передавай, бо на мене ждуть тисячі таких як Ти і тому злочином є тримати мене.

З хати до хати, з рук до рук.

— Передавай мене лише тим, до яких маєш довіря і які як і Ти після прочитання передадуть мене далі.

Знищити мене можна лише тоді, коли ворог наступає, а сховати вже нема часу; інакше шануй мене, бо я йду будити народ до великого революційного діла—будувати Українську Самостійну Соборну Державу.

З М І С Т

В Яр'ославич: „Нам шлях в майбутнє вкажуть Крути“	Ст. 1
М. Бослав: З поеми „Чорний ліс“	6
Вересай: „Не дамо своєї душі“	6
Багрій: „Юні борці“	13
Що то за прапор лопотить“	17
Б. Федорович: „З життя боввика“	18

Передрук підпільних видань ж 45; 07./1949

Оригінал виданий цикльостилем на 11 сторінок, формату 204 × 300. Оформлення заголовка журналу і знімка не були друковані в крайовому виданні

ДРУГИЙ СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ на фонд передруку матеріалів краввої боротьби

5 нім. марок: М. Трухан, ч: 170. Андр. — Савч.,

10 нім. марок: Івась Бараняк, Береза, Олекса Босович, М. Верхайло, ч: 158. проф. Г., Володимир Камінський, др. Л., К. В. Котик, ч: 173. Іван К., Іван Макух., ч: 161. Мат., Андрій Мінджак. ч: 157. Олекса М., ч: 159. М., ч: 479. др. Т. М., Мур, Осип Процьків, Михайло Сас, ч: 172. Михайло Ст., ч: 195. Петро Ш., П. Шишка, Степан Щербак, Дмитро Хорват.

11 нім. марок: Дмитро Калина, М. Намор, Репець, Сивенький.

12 нім. марок: Козак.

15 нім. марок: Степан Гай, ч: 174. Іван Г., Сліпий, Чабан.

20 нім. марок: Алуґедраб, Бельбас, ч: 526. Б. М., Д. 214. Іван Б., ч: 168. Андрій Бр., Василь Буперка, ч: 524. Б. В., ч: 528. І. Д. Вій, Віт. П. І., Вітер, Галина, Гліб Мамай, Г. Ю. і А. І., Ярослав Дубина, Заверуха, Зірка, ч: 160. К. А., В. Квасниця, Д. І., Кюск Д., ч: 531. К-к, ч: 1. В. М., Клин, О. Клок, Кооператива „Самопоміч“, І. Костелина, Крамниця ЛУПВ Ділінген, Лис, Кравецька Майстерня, Ізидор Мелимука, В. Михальчук, Млинар, Панащук, П. Петрик, Ст. Пірко, ч: 185. „Пласт“ Самопоміч, П.О.П., ч: 167. Іван Р., ч: 192. Андрій Св., ч: 523. С. М., В. Тракало, Іван Фещук.

25 нім. марок: Гараж Н. Ульм, С. П'ятка.

30 нім. марок: Богдановичі, ч: 184. Михайло Б., Камінь, ч: 529. Кооператор, Марко Криськів, Реставрація УПА, УПС.

40 нім. марок: Крамниця „Іскра“.

50 нім. марок: ч: 165. Каса таборова, ч: 166. Каса „Основа“, „Самопоміч“ Ділінген, Ілько Слижук, Філія ОУК в Корнберзі, Володимир Ціцура.

85 нім. марок: Станиця Української Поліції, Корбах

100 нім. марок: Управа „М“.

Всім жертводавцям Видавництво Передруків Підпільних Видань складає щире подяку.

Черговий список влат буде поміщений у журналі „НА ЧАТАХ“.

Друзів — збірщиків прохасться негайно присилати відтинки збіркових квитків для скорішого оголошення і докладно зазначувати на них, під яким прізвищем пожертви мають бути оголошені.

До цієї пори вийшли передруки дешевої серії таких підпільних видань:

П. Полтава: Чому повстання 1648 р. було переможне

Я. Бусел: Советський патріотизм

П. Новина: Вовки

Осередок Пропаганди і Інформації при Проводі ОУН, ч: 1. травень 1948.

Грудень, 1948. р.

ВИДАВНИЦТВО ПЕРЕДРУКІВ ПІДПІЛЬНИХ ВИДАНЬ

Ціна 50 пфен.